

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
канд. хімічних наук, доц.
Пантелеймонов А. В.

“ 24 ” червня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління безпекою економічних систем

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

спеціальність 073 Менеджмент
(шифр і назва)

освітня програма Адміністративний менеджмент;
Менеджмент організацій
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет Економічний

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету “20” червня 2019 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Бабич Дмитро Володимирович доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та менеджменту; **Сукрушева Ганна Олегівна** кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту.

Програму схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від “19” червня 2019 року № 13

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (Дорошенко Г. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “19” червня 2019 року № 10

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Управління безпекою економічних систем» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)
 спеціальність 073 Менеджмент
 освітня програма Менеджмент організацій; Адміністративний менеджмент

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Основною метою викладання навчальної дисципліни є формування знань сутності та основного змісту економічної безпеки держави, регіону, підприємства, ключових критеріїв та показників рівня безпеки.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомити студентів з визначенням та змістом поняття безпека на різних рівнях економіки;
- сформуванню у студентів уявлення та розуміння основних джерел та видів загроз економічній безпеці;
- набуття студентами навичок попередження або мінімізації впливу загроз економічній безпеці.

Результати вивчення дисципліни дозволять сформувати ряд відповідних професійних і особистісних компетенцій:

Загальні компетентності:

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність працювати в команді;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Фахові компетентності:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій;
- здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

1.3. Кількість кредитів: денна форма навчання – 3; заочна (дистанційна) форма навчання – 3

1.4. Загальна кількість годин: денна – 90 год; заочна (дистанційна) форма навчання – 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
6-й	6-й
Семестр	
11-й	11-й
Лекції	
8 год.	4/4 год.
Практичні, семінарські заняття	
8 год.	2/2 год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
69 год.	73 год.
Індивідуальні завдання	
5 год.	5 год.

1.6. Заплановані результати навчання

ПРН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;

ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції;

ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Економічна безпека держави.

Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки.

Зміст: Поняття та сутність економічної безпеки; Об'єкти, суб'єкти та принципи економічної безпеки; Фактори, що впливають на економічну безпеку.

Тема 2. Національні інтереси та загрози національній економічній безпеці.

Зміст: Національні інтереси; Класифікація загроз національній економічній безпеки; Існуючі загрози національній безпеці.

Тема 3. Стратегія забезпечення економічної безпеки держави.

Зміст: Стратегічні цілі економічної безпеки; Основні напрямки державної політики національної безпеки; Система забезпечення економічної безпеки.

Тема 4. Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави.

Зміст: Сутність фінансової безпеки держави; Складові фінансової безпеки держави; Механізм забезпечення фінансової безпеки держави

Розділ 2. Економічна безпека організацій.**Тема 5. Економічна безпека підприємств.**

Зміст: Зміст економічної безпеки організації; Цілі та принципи забезпечення економічної безпеки підприємства; Основні напрямки і ресурси забезпечення економічної безпеки підприємства; Джерела внутрішніх та зовнішніх загроз безпеки підприємства; Критерії та показники економічної безпеки підприємства; Комерційна таємниця підприємства.

Тема 6. Служба безпеки підприємства.

Зміст: Сутність ціль та функції служби безпеки підприємства; Основні задачі служби безпеки підприємства; Структура та діяльність служби безпеки підприємства.

Тема 7. Функціональні складові організації економічної безпеки підприємства.

Зміст: Фінансова складова організації економічної безпеки економічної безпеки; Інтелектуальна складова організації економічної безпеки економічної безпеки; Техніко-технологічна складова організації економічної безпеки економічної безпеки; Політико-правова складова організації економічної безпеки економічної безпеки; Інформаційна складова організації економічної безпеки економічної безпеки; Екологічна складова організації економічної безпеки економічної безпеки.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Економічна безпека держави.												
Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки.	13	2	1	-	1	9	12	1	-	-	1	10
Тема 2. Національні інтереси та загрози національній економічній безпеці.	14	1	2	-	1	10	13	1	1	-	1	10
Тема 3. Стратегія забезпечення економічної безпеки держави.	13	1	1	-	1	10	12	1	-	-	1	10
Тема 4. Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави.	13	1	1	-	1	10	13	1	1	-	1	10
Разом за розділом 1	53	5	5	-	4	39	50	4	2	-	4	40
Розділ 2. Економічна безпека організацій.												
Тема 1. Економічна безпека підприємств.	13	1	1	-	1	10	15	2	1	-	1	11
Тема 2. Служба безпеки підприємства.	12	1	1	-	-	10	11	-	-	-	-	11
Тема 3. Функціональні складові організації економічної безпеки підприємства.	12	1	1	-	-	10	14	2	1	-	-	11
Разом за розділом 2	37	3	3	-	1	25	40	4	2	-	1	33
Усього годин	90	8	8	-	5	69	90	4/4	2/2	-	5	73

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні основи економічної безпеки.	1	
2	Національні інтереси та загрози національній економічній безпеці.	2	1
3	Стратегія забезпечення економічної безпеки держави.	1	
4	Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави.	1	1
5	Економічна безпека підприємств.	1	1
6	Служба безпеки підприємства.	1	
7	Функціональні складові організації економічної безпеки підприємства.	1	1
Разом		8	2/2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні основи економічної безпеки.	9	10
2	Національні інтереси та загрози національній економічній безпеці.	10	10
3	Стратегія забезпечення економічної безпеки держави.	10	10
4	Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави.	10	10
5	Економічна безпека підприємств.	10	11
6	Служба безпеки підприємства.	10	11
7	Функціональні складові організації економічної безпеки підприємства.	10	11
Разом		69	73

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи студентами денної та заочної форми навчання. Варіанти завдань представлені в навчально-методичному комплексі дисципліни.

7. Методи контролю

Контроль та оцінювання за даною дисципліною включає 1) поточний контроль знань у вигляді тестів, доповідей, презентацій, усних відповідей на

практичних заняттях; 2) контрольна робота; 3) підсумковий контроль у формі екзамену.

Поточний контроль знань складається з активної роботи студента під час практичних занять у вигляді індивідуальних відповідей, рішення завдань, виступу з доповідями, презентаціями. За підсумками студент, який активно працює в аудиторії, має змогу набрати до 40 балів (20 - активна робота, 10 - самостійне рішення задач, 10 - за вдалий виступ з доповіддю чи рефератом, 10).

Контрольна робота є письмовою роботою студента, яка охоплює вже вивчений матеріал за темами. Він складається з 5 тестових питань закритої і 5 відкритої форми з одним або декількома варіантом відповіді (1 бал за кожен вірну відповідь, 0 - за невірну), одного розгорнутого завдання (5 бали за вичерпну відповідь) та однієї задачі (5 бали за вірне рішення). Таким чином максимальна кількість балів, яку можна отримати: $10+5+5=20$ балів.

Підсумковий контроль знань складається з письмової екзаменаційної роботи. Екзаменаційна робота складається з 5 тестових питань закритої і 5 відкритої форми з одним або декількома варіантом відповіді (2 бали за кожен вірну відповідь, 0 - за невірну), двох розгорнутих завдань (10 балів за вичерпуючу відповідь). Таким чином максимальна кількість балів, яку можна отримати за залікову роботу: $5*2 + 5*2 + 2*10=40$ балів.

Таким чином *кількість балів, яку можна отримати продовж семестру*: $40+20+40=100$ балів.

8. Схема нарахування балів для підсумкового семестрового контролю в формі екзамену

для денної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7					
5	5	5	10	5	5	5	20	60	40	100	

для заочної (дистанційної) форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7					
3	3	3	4	3	2	2	40	60	40	100	

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

1. Антикризіві технології в управлінні економічною безпекою підприємства: монографія / за заг. ред. А. М. Штангрета. Львів: Укр. акад. друкарства, 2016. 249 с.
2. Борзенко В. І. Антикризове управління: навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2016. 231 с.
3. Веретенникова Г. Б. Економічна безпека підприємства: планування й організація: конспект лекцій. Харків: ХНЕУ, 2008. 83 с.
4. Воронков Д. К., Отенко І. П. Економічна безпека підприємства : навч. посібн. Харків: ХНЕУ, 2012. 251 с.
5. Губарев О. О. Економічна безпека: конспект лекцій. Харків: ХНЕУ, 2007. 59 с.
6. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства: навч. посібн. для студ. вищ. навч. закладів. Київ: ЦУЛ, 2008. 239 с.
7. Єрмошенко М. М. Економічні та організаційні засади забезпечення фінансової безпеки підприємства: препринт наукової доповіді / за наук. ред. М. М. Єрмошенка. Київ: Нац. академія управління, 2005. 77 с.
8. Кавун С. В. Система економічної безпеки: методологічні та методичні засади: монографія. Харків: ХНЕУ, 2009. 299 с.
9. Куркін М. В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємства: навч. посібн. Харків: ІНЖЕК, 2010. 297 с.
10. Пономаренко В. С. Концептуальні основи економічної безпеки : монографія. Харків: ХНЕУ, 2008. 255 с.
11. Скібіцька Л.І., Матвеев В.В., Щелкунов В.І., Подреза С.М. Антикризівий менеджмент: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 584 с.
12. Сумець О. М. Стратегії сучасного підприємства та його економічна безпека: підручник. Київ: "Хай-Тек Прес", 2016. 400 с.
13. Ус Ю.В. Управління економічною безпекою підприємства: організаційний аспект: Вісник економіки транспорту і промисловості. 2015. №50. URL: <http://btie.kart.edu.ua/article/view/53212/49778>

Рекомендоване методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Управління безпекою економічних систем».